Autoriteit
Consument & Markt

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes MBA
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

Den Haag, 18 juni 2019

Aantal bijlagen : 1
Uw kenmerk : DGKE/19141603
Ons kenmerk : ACM/UIT/513718
Contactpersoon : @acm.nl | 070
Onderwerp : ACM/19/035878 UHT concept Wijzigingswet Elektriciteitswet 1998 en Gaswet

Geachte heer Wiebes,

Op 12 juni 2019 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uw brief van 11 juni 2019 ontvangen met het verzoek om een Uitvoerbaarheids- en Handhaafbaarheidstoets (hierna: UHT) te doen op het concept van de Wijzigingswet Elektriciteitswet 1998 en Gaswet (implementatie wijziging Gasrichtlijn en een aantal verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas) (hierna: het wetsvoorstel). Het wetsvoorstel beoogt (delen van) de volgende Europese wetgeving te implementeren in Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en Gaswet:

- Richtlijn (EU) 2019/692 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (hierna: Richtlijn gas interconnectoren)
- Verordening (EU) 2019/... tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (herschikking) (hierna: Verordening ACER)
- Verordening (EU) 2019/... betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG (hierna: Verordening risicoparaatheid)
- Verordening (EU) 2019/.. betreffende de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Verordening 2009/714 (hierna: Verordening e-markt)
- Verordening (EU) 2017/1938 maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (hierna: Verordening gasleveringszekerheid)

Aangezien het wetsvoorstel en de Europese wetgeving die met het wetsvoorstel wordt geïmplementeerd impact hebben op het werk van de ACM, maakt de ACM graag gebruik van de gelegenheid om een UHT op het wetsvoorstel te doen.

In deze brief vindt u de eerste resultaten van het onderzoek van de ACM naar de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het wetsvoorstel. De ACM plaatst daarbij nadrukkelijk de kanttekening dat zij zeer kort de tijd heeft gehad voor het onderzoek. De ACM sluit niet uit dat zij op een later moment aanvullende opmerkingen heeft over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het wetsvoorstel. Daarnaast kijkt de ACM, gegeven de zeer korte termijn voor de UHT, alleen naar de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van het wetsvoorstel. De ACM acht het binnen de gegeven termijn niet mogelijk om te toetsen of de Europese wetgeving die het wetsvoorstel beoogt te implementeren ook, met het oog op uitvoering en handhaving, volledig wordt geïmplementeerd.

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
www.acm.nl
070 722 20 00

Algemeen
Met het wetsvoorstel wordt beoogd om Europese wetgeving te implementeren in de E-wet en de Gaswet. Op basis van haar eerste onderzoek, acht de ACM het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar. De Verordening ACER, Verordening risicoparaatheid, Verordening e-markt en de Verordening gasleveringszekerheid worden volgens de ACM juist geïmplementeerd in de E-wet en Gaswet. De ACM betwijfelt echter of zij voldoende uitvoering kan geven aan artikel 5, zesde lid, van de Verordening ACER. Ten aanzien van de implementatie van de Richtlijn gas interconnectoren in de Gaswet vraagt de ACM uw aandacht voor 1) nieuwe en te wijzigen definities en 2) het feit dat de ACM geen mogelijkheid ziet om af te dwingen dat het Nederlandse connectiepunt met interconnector BBL (Julianadorp) een interconnectiepunt wordt indien nodig. De hiervoor genoemde punten zijn uitgewerkt in de bijlage bij deze brief.

Uitvoeringslasten
De implementatie van de Verordening e-markt en de Verordening risicoparaatheid zorgt ervoor dat de ACM een groot aantal nieuwe taken en werkzaamheden krijgt. Het is duidelijk dat deze nieuwe taken en werkzaamheden substantiële uitvoeringslasten meebrengen. Het is voor de ACM echter niet mogelijk om binnen de gegeven termijn deze uitvoeringslasten inzichtelijk te maken. Daarom is met uw medewerkers afgesproken dat de ACM zo snel mogelijk een berekening van de uitvoeringslasten zal nasturen.

Tot slot
De ACM is uiteraard graag bereid tot nader overleg over deze brief en de bijlage daarbij. U kunt hierover contact laten opnemen met (070 / @acm.nl) of , (070 - / @acm.nl).

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

Bijlage

Uitvoering Verordening ACER

De ACM merkt op dat artikel 5, zesde lid, van de Verordening ACER erin voorziet dat nationale regulerende instanties voorwaarden of methoden - waarover zij ingevolge artikel 5, derde lid, van de ACER-verordening samen met andere regulerende instanties in de betrokken regio bevoegd is een besluit te nemen - zo nodig voorafgaand aan de goedkeuring kunnen herzien om ervoor te zorgen dat deze in overeenstemming zijn met het doel van de netcode of richtsnoeren. De ACM betwijfelt of de nationale wetgeving een grondslag biedt voor de ACM om ter goedkeuring ingediende voorwaarden of methoden te herzien. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen, verzoekt de ACM u om hiervoor een grondslag op te nemen in in nationale wetgeving. Het ligt ons inziens voor de hand dit te doen door een aanvulling op het Besluit van 19 december 2018, houdende regels ter uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt. Deze grondslag zou tegelijkertijd met dit wetsvoorstel in werking moeten treden.

Richtlijn gas interconnectoren

Definities
Interconnector, interconnectiepunt, connectiepunt
In het wetsvoorstel wordt een aantal definities toegevoegd in artikel 1, eerste lid, van de Gaswet. Het gaat hierbij om termen die gebruikt en/of gedefinieerd worden in het EU-recht. Volgens de ACM moet voorkomen worden dat er licht zit tussen de Europeesrechtelijke begrippen en de nationale definities ervan. Het lijkt de ACM daarbij wenselijk om aan te sluiten bij de Europese definities. Ten eerste wijst de ACM op de definitie van het begrip "interconnector". "Interconnector" is ook gedefinieerd in Richtlijn 2009/73, waaruit volgt dat het enkel ziet op transmissieleidingen. De definitie in het wetsvoorstel spreekt echter over 'leiding voor het transport van gas'. Dit zou ook distributieleidingen kunnen omvatten. Om problemen met de uitvoering van bepalingen waarin het begrip interconnector wordt toegepast te voorkomen, is het volgens de ACM nodig dat de definitie van interconnector wordt geïmplementeerd zodat deze enkel ziet op transmissieleidingen.

Ten tweede bevat het wetsvoorstel een definitie van het begrip "interconnectiepunt". Deze term is al gedefinieerd in Verordening 2017/459 en werkt rechtstreeks door in de Nederlandse rechtsorde. Volgens de ACM is implementatie daarom niet nodig. In elk geval mag in de nationale definitie niet afgeweken worden van de bewoordingen uit Verordening 2007/459. In het wetsvoorstel wordt in de nationale definitie het begrip "gastransportnet" gebruikt in plaats van "entry-exitsysteem", hoewel de betekenis van deze begrippen verschilt. Onduidelijkheid van het begrip van interconnectiepunt kan tot uitvoerings- en handhavingsproblemen leiden voor de ACM. Indien u opname van een definitie voor interconnectiepunt in de Gaswet wenselijk acht, stelt de ACM voor om te verwijzen naar de definitie in Verordening 2017/459.

Ten derde introduceert het wetsvoorstel een definitie van "connectiepunt". Deze term is niet gedefinieerd in EU-recht, maar wordt wel gebruikt in Richtlijn gas interconnectoren. De ACM merkt op dat de definitie in het wetsvoorstel niet volledig in lijn is met het gebruik van deze term in de Richtlijn gas interconnectoren. In artikel 34, vierde lid, van Richtlijn gas interconnectoren wordt het begrip "connectiepunt" gebruikt om het punt tussen een upstreampijpleidingnet en het net van de lidstaat aan te duiden. De definitie van "connectiepunt" in het wetsvoorstel omvat dit echter niet. Deze discrepantie kan leiden tot uitvoerings- en handhavingsproblemen. De ACM stelt daarom voor

de definitie van "connectiepunt" aan te passen zodat deze ook het punt tussen een upstreampijpleidingnet en het net van de lidstaat omvat.

Als laatste wil de ACM benoemen dat de definitie van "eerste (inter-)connectiepunt" mogelijk tot onduidelijkheden leidt die de uitvoering en handhaving bemoeilijken. Volgens de ACM is het nodig om deze definitie te verduidelijken. De ACM doet u hierbij de suggestie om de definitie op te splitsen naar een definitie voor "eerste connectiepunt" en "eerste interconnectiepunt". In deze twee definities kan vervolgens gespecificeerd worden welk interconnectiepunt of connectiepunt bedoeld wordt.

Vervanging van "landsgrensoverschrijdend (gastransport)net"
In verschillende bepalingen uit de Gaswet wordt het begrip landsgrensoverschrijdend (gastransport)net vervangen. Ter vervanging worden in het wetsvoorstel verschillende begrippen (naast elkaar) gebruikt: interconnector, connectiepunt en interconnectiepunt. De ACM vraagt u om per bepaling na te gaan welke begrippen passend zijn om uitvoerings- en handhavingsproblemen te voorkomen. Zo wordt in artikel 10a, achtste lid, van de Gaswet "landsgrensoverschrijdende netten" vervangen door "interconnectoren en interconnectiepunten". Deze bepaling ziet echter op de taken van de landelijk netbeheerder en specifiek op de congestiebeheersprocedures die hij hanteert. De taken van de landelijk netbeheerder strekken zich echter niet uit tot de interconnector en de congestiebeheersprocedures worden door de landelijk netbeheerder toegepast op het interconnectiepunt. Daarom zou volgens de ACM deze bepaling enkel moeten zien op het interconnectiepunt tussen het landelijk gastransportnet en een interconnector, niet op de interconnector zelf.

Daarnaast wordt in artikel 10d, tweede lid, onderdeel a, onder 1°, van de Gaswet "landsgrensoverschrijdend gastransportnet" vervangen door "interconnectoren, connectiepunten en interconnectiepunten". Dit heeft tot gevolg dat een met de netbeheerder verbonden groepsmaatschappij alle connectie- en interconnectiepunten mag aanleggen, ook bijvoorbeeld op de Duitse of Belgische grens. De ACM vraagt zich af of dit beoogd is. Deze wijziging kan leiden tot uitvoerings- en handhavingsproblemen met betrekking tot de vraag welke partij connectie- en interconnectiepunten mag of moet aanleggen.

Julianadorp
In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt over Julianadorp opgemerkt dat indien "het Verenigd Koninkrijk na een eventuele Brexit zijn wet- en regelgeving wijzigen waardoor deze niet meer in lijn is met die van de Unie, dan kan dat het noodzakelijk maken dat het Nederlandse connectiepunt van de BBL wordt omgezet in een, dan te reguleren, interconnectiepunt." De ACM wijst erop dat de ACM de wijziging van connectiepunt naar interconnectiepunt niet kan afdwingen.